

БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР ОСВІТНІХ ІНІЦІАТИВ»
Програма «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості»

Програма підвищення кваліфікації
педагогічних і науково-педагогічних працівників і працівниць закладів
освіти й освітніх установ

**«ФОКУС: ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ - КООПЕРАЦІЯ,
УСПІХ, САМОРЕАЛІЗАЦІЯ»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і затверджена на
засіданні методичної ради БО «Центр освітніх ініціатив»
(протокол №01 від 08 січня 2025 року)

Виконавча директорка

Олена ШИНАРОВСЬКА

I. Загальні положення

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників і працівниць закладів освіти й освітніх установ «ФОКУС: формувальне оцінювання - кооперація, успіх, самореалізація».

Програма підвищення кваліфікації розроблена благодійною організацією «Центр освітніх ініціатив» (ЄДРПОУ 23968135, КВЕД 85.59 Інші види освіти, н.в.і.у.) в рамках програми «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості», що реалізується Європейським центром імені Вергеланда та Міністерством освіти і науки України у партнерстві з БО «Центр освітніх ініціатив», ВФ «Крок за кроком», БО SavED та освітньою програмою «Крок за кроком» (Молдова) за фінансової підтримки Норвегії.

Програму курсу розроблено відповідно до сучасної державної освітньої політики, концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти в Україні, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. №1133), професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН від 29.08.2024 №1225), рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання (наказ МОН № 1093 від 02.08.2024 року).

Розробники:

Ольга Боярчук, тренерка програми «Демократична школа», методистка науково-методичного центру професійного розвитку, старша викладачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів».

Наталя Герасим, тренерка програми «Демократична школа», учителька громадянської освіти ліцею № 15 ОРТ Чернівецької міської ради.

Наталя Кідалова, тренерка програми «Демократична школа», сценаристка відкритого освітнього ресурсу Pi-stacja, учителька Мелітопольської спеціалізованої школи 23, Заслужена вчителька України.

Галина Ломакіна, тренерка програми «Демократична школа», проректорка Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки і психології.

Людмила Микитюк, тренерка програми «Демократична школа», методистка науково-методичного центру професійного розвитку, викладачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів».

Тетяна Філіпенко, тренерка програми «Демократична школа», начальниця Управління освіти Курахівської міської ради, учителька історії Курахівського ліцею «Престиж», Заслужена вчителька України.

Андрій Донець, координатор напряму онлайн-навчання програми «Демократична школа», менеджер з організаційного розвитку громадської організації «ІСАР «Єднання», тренер Департаменту молоді Ради Європи.

Анотація курсу: курс допомагає зрозуміти, як використовувати формувальне оцінювання (ФО) на різних предметах для розвитку демократичної культури школи, розвиває на практиці вміння використовувати елементи й техніки формувального оцінювання.

Цільова аудиторія: педагогічні, науково-педагогічні працівники/працівниці закладів освіти й освітніх установ.

Мета курсу: підготовка педагогічних, науково-педагогічних працівників/працівниць до впровадження формувального оцінювання як складової демократичної культури закладу освіти.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Напрямок навчання: розвиток професійних компетентностей педагогічних та науково-педагогічних працівників і працівниць закладів освіти та освітніх установ.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- *Загальні компетентності*

Здатність діяти відповідально та свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)

- *Предметно-методична компетентність*

Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів та учениць.

Здатність формувати та розвивати в учнів та учениць ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей.

Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання здобувачів освіти на засадах компетентнісного підходу.

Здатність обирати й використовувати сучасні та ефективні методи й технології навчання, виховання й розвитку учнів/учениць.

- *Прогностична компетентність*

Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.

Здатність планувати освітній процес.

- *Оцінювально-аналітична компетентність*

Здатність аналізувати результати навчання учнів та учениць.

Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання учнів та учениць.

Обсяг курсу: 45 годин (1,5 кредиту ЄКТС)

Форма підвищення кваліфікації: навчання здійснюється в синхронному та асинхронному форматі. Синхронне навчання – це серія занять із тренерками та групою в онлайн-овому середовищі у програмі Zoom. Асинхронне навчання організовано на платформі Moodle, де розміщено матеріали для ознайомлення та завдання для виконання.

Очікувані результати навчання:

Після проходження курсу учасник/учасниця:

- аргументує взаємозв'язок культури демократії та характеристик формувального оцінювання;
- формулює, добирає та аналізує очікувані результати й практикує техніки формувального оцінювання для досягнення очікуваних результатів;
- розробляє критерії оцінювання відповідно до результатів навчання;
- добирає й аналізує кооперативні методи навчальної діяльності та використовує їхній потенціал для оцінювання;
- моделює процес оцінювання цілісно.

Форма підтвердження результатів навчання: за результатами проходження навчання на курсі учасник/учасниця отримує підтвердження результатів навчання у вигляді сертифіката, автентичність якого можна перевірити за посиланням: https://e-learning.theewc.org/mod/customcert/verify_certificate.php.

Підтвердження результатів навчання відбувається за виконання таких умов:

- участь у щонайменше 6 синхронних заняттях та отримання щонайменше 10 баджів (включно з чотирма обов'язковими): надається сертифікат про підвищення кваліфікації на 45 годин (1,5 кредиту ЄКТС), встановленого МОН зразка;
- участь у щонайменше 5 синхронних заняттях та отримання щонайменше 8 баджів, включно з 3 обов'язковими: надається сертифікат про підвищення кваліфікації на 30 годин (1 кредит ЄКТС), встановленого МОН зразка;
- участь у щонайменше 4 синхронних заняттях та отримання щонайменше 6 баджів, включно з 3 обов'язковими: надається сертифікат про підвищення кваліфікації на 20 годин (0,7 кредиту ЄКТС), встановленого МОН зразка.

Вартість (у разі встановлення): курс безоплатний.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Загальні положення

Фасилітований курс допоможе вчителю впровадити у свою діяльність формувальне оцінювання та здійснювати його системно. Це мотивуватиме педагогів до особистісного розвитку, допоможе створити атмосферу довіри й спільної відповідальності за результати навчання. Зміст курсу спрямовано на формування у вчителів та вчительок власної стратегії оцінювання та її застосування під час навчального процесу.

Курс реалізований через комбінацію синхронного та асинхронного навчання. Синхронне навчання передбачає групову роботу, обговорення та взаємодію між слухачами у режимі реального часу. Асинхронне навчання, своєю чергою, дає можливість слухачам самостійно вивчати матеріали курсу та виконувати практичні завдання в зручний для них час.

Курс дає такі можливості:

- аргументувати взаємозв'язок культури демократії та характеристик формувального оцінювання;
- формулювати та аналізувати очікувані результати;
- практикувати техніки формувального оцінювання для досягнення очікуваних результатів;
- розробляти критерії оцінювання до результатів навчання;
- аналізувати кооперативні методи навчальної діяльності та використовувати їхній потенціал для оцінювання;
- створювати стратегію оцінювання.

Навчальна програма

Модуль 1. Формуємо культуру оцінювання як елемент демократичної культури

Учасник/учасниця аргументує взаємозв'язок культури демократії та характеристик формувального оцінювання. Він/вона наводить приклади з практики роботи, в яких простежуються характеристики формувального оцінювання; здійснює самоаналіз власних педагогічних практик щодо застосування формувального оцінювання; пояснює переваги та ризики формувального оцінювання; пропонує практичні кроки щодо подолання ризиків формувального оцінювання; знаходить відображення дотримання/недотримання характеристик формувального оцінювання в практичних ситуаціях; аналізує, як застосування формувального оцінювання впливає на культуру оцінювання, демократизує школу.

Модуль 2. Формуємо культуру оцінювання: очікувані результати та техніки формувального оцінювання

Учасник/учасниця курсу формулює, добирає та аналізує очікувані результати й практикує техніки формувального оцінювання для досягнення очікуваних результатів. Він/вона класифікує за Блумом очікувані результати курсу та освітніх галузей Державного стандарту базової середньої освіти (ДСБСО), формулює

/деталізує очікувані результати для учнів/учениць, добирає/адаптує техніки ФО відповідно до очікуваних результатів, добирає техніки ФО для розв'язання проблем з оцінюванням, надає та отримує зворотний зв'язок за різними техніками, формулює питання різного рівня для рефлексії/дебрифінгу, аналізує, як очікувані результати та техніки впливають на культуру демократії.

Модуль 3. Формуємо культуру оцінювання: критерії для оцінювання, а не для оцінки

Учасник/учасниця розробляє критерії оцінювання до результатів навчання. Він/вона: наводить щонайменше три аргументи щодо важливості спільного вироблення та обговорення критеріїв з учнями; складає критерії до певних видів робіт з урахуванням вимог щодо їх створення (інтелект карта, експеримент, дискусія); співпрацює у визначених парах і складає критерії щодо участі/залученості дітей в онлайн-уроці.

Модуль 4. Формуємо культуру оцінювання: навчальна діяльність як партнерство

Учасник/учасниця добирає й аналізує кооперативні методи навчальної діяльності та використовує їхній потенціал для оцінювання. Він/вона: називає методи кооперативного навчання; визначає переваги кооперативного навчання; добирає кооперативні методи для досягнення й оцінювання очікуваних результатів; аналізує навчальну активність, створену на основі кооперативного методу; обґрунтовує, як кооперативне навчання розвиває компетентності; обґрунтовує, як принципи та методи кооперативного навчання впливають на культуру оцінювання.

Модуль 5. Формуємо культуру оцінювання: цілісне бачення процесу

Учасник/учасниця моделює процес оцінювання цілісно, створює дорожню карту-інфографіку “Моя стратегія оцінювання”. Він/вона: оцінює власну практику після проходження курсу; аналізує зміни, які відбулися під час навчання; створює власну стратегію оцінювання: обирає загальний очікуваний результат з ДСБСО; техніки формування оцінювання та методи кооперативного навчання для досягнення результатів й оцінювання прогресу; створює критерії; обґрунтовує, як власна стратегія оцінювання впливає на культуру оцінювання шкільної спільноти.

Розподіл годин за видами діяльності

Навчальні модулі	Синхронне навчання /год.	Асинхронне навчання /год.	Завдання, кількість
Вступ	-	2	2
Модуль 1. Формуємо культуру оцінювання як елемент демократичної культури	2	2	1

Модуль 2. Формуємо культуру оцінювання: очікувані результати та техніки формувального оцінювання	4	8	6
Модуль 3. Формуємо культуру оцінювання: критерії для оцінювання, а не для оцінки	4	6	3
Модуль 4. Формуємо культуру оцінювання: навчальна діяльність як партнерство	2	8	2
Модуль 5. Формуємо культуру оцінювання: цілісне бачення процесу	2	5	3
Всього:	14	31	17